

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी,

वेरावलम्

पाठ्यक्रमः

आचार्यकक्षा

प्रथमसत्रम् (Semester-01)

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	अनिवार्यसंस्कृतम्	Hours	60
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 01	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CF 4.1.1

वैदिकसाहित्यस्येतिहासः

Course Objectives Student will be able to	•			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	वेदानां परिचयः, वेदस्य परिभाषा, महत्वम्, कालश्च, ऋषि-देवता-छन्दविचारः, विनियोगविचारश्च	20	16	1
2	ब्राह्मणग्रन्थानां परिभाषा, प्रयोजनम्, वेदत्वम्, प्रमुखब्राह्मणग्रन्थानां परिचयः, आरण्यकस्य परिभाषा परिचयश्च	15	14	1
3	उपनिषदः अर्थः, सङ्ख्या, प्रमुखैकादशोपनिषदां परिचयः	20	16	1
4	षड्वेदाङ्गानि, महत्वम्, सामान्यपरिचयः	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> वेदानां परिचयः महत्त्वं च । ब्राह्मणग्रन्थानां परिभाषा, प्रयोजनं परिचयश्च । आरण्यकसाहित्यज्ञानम् । प्रमुखोपनिषदां परिचयः । वेदाङ्गानां सङ्क्षेपः परिचयः । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> संस्कृतवाङ्मयेतिहास, डॉ. रामचन्द्र मिश्र, चोखम्बा प्रकाशन संस्कृतसाहित्येतिहासः, पं. मधुसूदन प्रसाद मिश्रः, चोखम्बा प्रकाशन संस्कृत वाङ्मय का इतिहास, बलदेव उपाध्याय संस्कृत साहित्य एवं संस्कृति, बलदेव उपाध्याय वैदिक साहित्येतिहासः, डॉ. जगदीशचन्द्र मिश्र वैदिक साहित्य का इतिहास, पारसनाथ द्विवेदी वैदिक साहित्य का इतिहास, डॉ. देवेन्द्रनाथ पाण्डेय 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	60
Paper Name	शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहिता (महीधरभाष्यम्)	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहिता (महीधरभाष्यम्)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> वैदिकमन्त्राणां भाष्यज्ञानम् । वैदिकयज्ञानां विनियोगज्ञानम् । अग्निचयनयागस्य ज्ञानम् । वेदिनिर्माणज्ञानम् ।
---	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहितायाः एकादशोऽध्यायः (८३ मन्त्राः)	20	17	1
2	शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहितायाः द्वादशाध्यायस्य आदितः चतुःसप्ततिमन्त्राः (७४मन्त्राः)	20	17	1
3	शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहितायाः द्वादशाध्यायस्य पञ्चसप्ततिमन्त्रतः अन्तिमं यावत् तथा त्रयोदशोऽध्यायस्य पञ्चविंशतिमन्त्राः (६८मन्त्राः)	15	13	1
4	शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनसंहितायाः त्रयोदशाध्यायस्य षड्विंशतिमन्त्रतः अन्तिमं यावत् तथा चतुर्दशोऽध्यायः (६४मन्त्राः)	15	13	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> छात्राणां धर्मार्थकाममोक्षाणां चतुर्विधफलज्ञानाय अस्य भाष्यस्य ज्ञानमावश्यकम् । एतद् ज्ञानं महीधरभाष्यादिभिरेव भवतीति धिया महीधरभाष्यसंहिता संहितायाः निर्धारिताध्यायाः पाठ्यन्ते छात्रेभ्यः।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none"> शुक्लयजुर्वेदस्य माध्यन्दिनसंहिता उव्वटमहीधरभाष्यसंहिता, प्रकाशक – चौखम्भा संस्कृतसीरीज – वाराणसी । श्रीमद्वाजसनेयिमाध्यन्दिन-शुक्लयजुर्वेदसंहिता (श्रीमदुवटाचार्यविरचितमन्त्रभाष्येण श्रीमन्महीधरकृतवेददीपाख्यभाष्येण च संवलित), चौखम्बा विद्याभवन, चौक, पो.बा. नं 1069, वाराणसी 221001. Yajurveda Samhita (Sanskrit Text, English Translation, Notes and Index of Verses), English Translation of R. T. H. Griffith, Parimal Publications, 27/28, Shakti Nagar, Delhi 110007. Krishna Yajurveda Taittiriya Samhita Mantras (Text in Devanagari with transliteration and English translation), Kandas 1-7, ed. by R. L. Kashyap, Sri Aurobindo Kapali Shastri Institute of Vedic Culture, Bangalore 560011. यजुर्वेदसंहिता (मन्त्रानुक्रमण्या सह), नाग प्रकाशक, 11 ए/ यू. ए., जवाहर नगर, दिल्ली 110007 ।
--------------------	---

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रम

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	60
Paper Name	निरुक्तम् सप्तमाध्यायस्य दैवतकाण्डम्	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

निरुक्तम् सप्तमाध्यायस्य दैवतकाण्डम्

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • देवताज्ञानम् । • निरुक्तस्योपादेयताविषये ज्ञानम् । • निर्वचनज्ञानम् । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	सप्तमाध्यायस्य प्रथम-द्वितीयपादौ	20	17	1
2	सप्तमाध्यायस्य तृतीय-चतुर्थपादौ	20	17	1
3	सप्तमाध्यायस्य पञ्चम-षष्ठपादौ	15	13	1
4	सप्तमाध्यायस्य सप्तमपादः	15	13	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • कर्मकाण्डनिमित्तं मन्त्रार्थज्ञानम् अपेक्षितं वर्तते । मन्त्रार्थज्ञानाय निरुक्तस्योपादेयताऽस्ति । दैवतकाण्डाध्यापनेन भारतीयसंस्कृतौ धार्मिकविषये बहुदेवतावादस्य स्वरूपं स्पष्टं भवति येन विश्वधर्मं प्रति छात्रेषु समानभावसंस्कारः समुदेतीति धिया पाठ्यग्रन्थः निर्धारितः । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. निरुक्तम्, दुर्गाचार्यकृत-ऋज्वर्थाख्यव्याख्यानानुसारिण्या श्रीमुकुन्दशर्मणा निरुक्तविवृत्या सह प्रकाशितम्, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, 38 यू.ए., बंगालोरोड, जवाहरनगर, दिल्ली 110007. 2. The Nighantu and the Nirukta of Sri Yaskacharya, Lakshman Sarup, MLBD, 41 U.A., Bungalow Road, Jawahar Nagar, Delhi 110007. 3. निरुक्तम्, डा. उमाशङ्करशर्मा 'ऋषि', चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 221001. 4. हिन्दी-निरुक्त (1, 2, 7 अध्याय), डा. कपिलदेवशास्त्री, साहित्यभण्डार, सुभाष बाजार, मेरठ 250002 । 5. The Etymologies of Yaska, Siddheswar Varma, Vishveshvarananda Institute Publication, VVRI, Sadhu Ashram, Hoshiarpur, Punjab. 6. Yaska's Nirukta and the Science of Etymology: An Historical and Oriental Survey, Bishnupada Bhattacharya, Firma K. L. Mukhopadhyay, Calcutta. 7. Critical Studies in the Phonetic Observations of Indian Grammarians, Siddheshwar Varma, Munshi Ram Manohar Lal Oriental Publishers and Booksellers, Nai Sarak, Delhi 6. 8. A Practical Vedic Dictionary, Surya Kanta, Oxford University Press, USA. 9. Vedic Index of Names and Subjects (Vol. I & II), A. A. Macdonell and A. B. Keith, MLBD, Delhi 110007. 10. वैदिक कोश (भाग 1, 2, 3), पं चन्द्रशेखर उपाध्याय एवं अनिल कुमार उपाध्याय, नाग प्रकाशक, 11 ए/यू. ए., जवाहर नगर, दिल्ली 110007 । 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रम

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	60
Paper Name	कात्यायनश्रौतसूत्रम्	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

कात्यायनश्रौतसूत्रम्

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> वैदिकयज्ञानां विषये ज्ञानम् । कर्मकाण्डे द्रव्याणां प्रयोगज्ञानम् । वैदिकयागकर्मणि आगतानां नियमानां ज्ञानम् । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य प्रथमा-द्वितीया-तृतीया-कण्डिकाः	20	17	1
2	कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य चतुर्थी-पञ्चमी-षष्ठकण्डिकाः	20	17	1
3	कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य सप्तमी-अष्टमी-कण्डिके	15	13	1
4	कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य नवमी-दशमी-कण्डिके	15	13	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> कर्मकाण्डे द्रव्याणां प्रयोगो भवति । तत्र द्रव्याणां गुण-परिमाण-मात्रादिज्ञानम् अनेन ग्रन्थेन भवति । यज्ञकर्मणि ये प्राथमिकनियमाः वर्तन्ते तेषामपि ज्ञानं तद्ग्रन्थेन भवति । इदं शास्त्रं प्रायोगिकशास्त्रमस्ति तस्मात् वैदिकयज्ञानां प्रायोगिकज्ञाने अस्य ग्रन्थस्य अध्ययनेन छात्रेषु अभिरुचिः जायते । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> कात्यायनश्रौतसूत्रम् (कर्कभाष्यसहितम्), सरलावृत्तिकार श्रीविद्याधरशर्मा, संपादकः – डा. देवेन्द्रप्रसादमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी 221001 । आश्वलायनश्रौतसूत्रम् (with the commentary of Gargya Narayana), ed. by Ramanarayana Vidyaratna, The Asiatic Society, 1, Park Street, Calcutta 16. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, डॉ. शम्भुकुमार झा 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, बेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रम

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	60
Paper Name	ऋक्सूक्तसंग्रहः	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CE 4.1.1
Paper No	प्रश्नपत्रम् - 05 (ऐच्छिकम्)		

ऋक्सूक्तसंग्रहः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> वैदिकदेवतानां ज्ञानम् । वैदिकमन्त्राणामर्थज्ञानेन सामाजिकसंस्कारज्ञानम् । ऋग्वेदस्य परिचयात्मकज्ञानम् । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अग्निसूक्तम् (ऋग्वेदः -१/१) नासदीयसूक्तम् (ऋग्वेदः १०/१२९) सूर्यसूक्तम् (ऋग्वेदः -१/१२५)	20	17	1
2	वाक्सूक्तम्-(ऋग्वेदः -१०/१२५) अक्षसूक्तम् (ऋग्वेदः -१०/३४) पर्जन्यसूक्तम् (ऋग्वेदः -५/८३)	20	17	1
3	इन्द्रसूक्तम् (ऋग्वेदः -२/१२) वरुणसूक्तम् (ऋग्वेदः -१/२५) उषस् सूक्तम् (ऋग्वेदः - ३/६१)	15	13	1
4	विश्वामित्र-नदी (ऋग्वेदः - ३/३३) यम-यमी (ऋग्वेदः -) पुरुवा-उर्वशी (ऋग्वेदः -)	15	13	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> अनेन पाठ्यक्रमेण वैदिकदेवतानां विषये ज्ञानं भवति । ऋग्वेदीयेषु सूक्तेषु तत्तद्देवतानां वर्णनावसरे तासामेकैकस्या अपि सर्वोत्कृष्टत्वं सर्वतन्त्रस्वतन्त्रं च ज्ञानं भवति । पर्यावरणसुरक्षादृष्ट्या अस्य महत्त्वं वर्तते । प्रकृतितत्त्वं एव देवतत्त्वम् इत्यस्य सामञ्जस्यविधाने वैज्ञानिकी दृष्टिः छात्रेषु प्रादुर्भवति, तस्मात् प्रकृत्याः सुरक्षा एव अस्माकं सुरक्षा इति ज्ञानम् अनेन पाठ्यक्रमेण भवतीति फलम् । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> वैदिक सूक्तसंग्रह, प्रो.देवेन्द्रनाथपाण्डेय, जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, झालानियों का रास्ता, किशनपोल बाजार, जयपुर-२००६ अभिनववेददीपिका, डॉ.रमाकान्त पाण्डेय, जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, झालानियों का रास्ता, किशनपोल बाजार, जयपुर-२००५ वैदिकसूक्तसंग्रह, गीताप्रेस, गोरखपुर, सं. २०६७ 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, बेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-02	Credits	4
Paper Name	काव्यप्रकाशः, १-६ उल्लासः	Subject Code	CC 4.1.1
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	साहित्यशास्त्रस्य सम्प्रदायाः, ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, काव्यप्रकाशः प्रथमोल्लासः	20	16	1
2	द्वितीयोल्लासः, तृतीयोल्लासश्च	15	14	1
3	चतुर्थोल्लासः	20	16	1
4	पञ्चमोल्लासः, षष्ठोल्लासश्च	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">साहित्यशास्त्रस्य विचारपरम्पराणां ज्ञानम्।मम्मटस्य काव्यप्रकाशस्य परिचयः।काव्यस्वरूपज्ञानम्।शब्दशक्तिज्ञानम्।काव्यभेद-प्रभेदज्ञानम्।			
References:	8. काव्यप्रकाशः, संस्कृतव्याख्यासहितः, हिन्दीव्याख्यासहितः / गुजरातीव्याख्यासहितः			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-03	Credits	4
Paper Name	ध्वन्यालोकः, प्रथमोद्योतः	Subject Code	CC 4.1.2
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">• आनन्दवर्धनस्य तत्कृतीनाञ्च परिचयः भविष्यति।• ध्वनिसिद्धान्तानां ज्ञानं भविष्यति।• ध्वनिविरोधिमतानां ज्ञानं भविष्यति।• ध्वनिलक्षणज्ञानं भविष्यति।• प्रतीयमानार्थस्य ज्ञानं भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, ध्वनिसिद्धान्तस्य भूमिका, ध्वन्यालोकः प्रथमोद्योतः, कारिका: १ तः ३	20	16	1
2	कारिका: ४ तः १२	20	16	1
3	कारिका: १३ तः १४	15	14	1
4	कारिका: १५ तः १९	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• आनन्दवर्धनस्य तत्कृतीनाञ्च परिचयः।• ध्वनिसिद्धान्तस्य परिचयः।• ध्वनिविरोधिमतानां ज्ञानम्।• ध्वनिलक्षणज्ञानम्।• प्रतीयमानार्थज्ञानम्।			
References:	1. ध्वन्यालोकः, संस्कृतव्याख्यासहितः, हिन्दीव्याख्यासहितः / गुजरातीव्याख्यासहितः			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम् (अलङ्कारवर्गः)	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-04	Credits	4
Paper Name	कुवलयानन्दः (आदितः काव्यलिङ्गालङ्कारपर्यन्तम्)	Subject Code	CC 4.1.3(1)
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> अलङ्कारस्वरूपस्य प्रकाराणां च ज्ञानं भविष्यति। कुवलयानन्दस्य विषयवस्तुपरिचयः भविष्यति। तत्रत्यालङ्काराणां ज्ञानं भविष्यति। लक्षणसङ्गतिसामर्थ्यं भविष्यति। अलङ्काराणां विविधप्रकाराणां वैशिष्ट्यबोधः भविष्यति। 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः तुल्ययोगितालङ्कारपर्यन्तम्	20	16	1
2	दीपकालङ्कारतः व्याजनिन्दाङ्कारपर्यन्तम्	15	14	1
3	आक्षेपालङ्कारतः व्याघातालङ्कारपर्यन्तम्	15	14	1
4	कारणमालालङ्कारतः काव्यलिङ्गालङ्कारपर्यन्तम्	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> अलङ्कारस्वरूपं प्रकाराश्च। कुवलयानन्दस्य विषयवस्तुपरिचयः। तत्रत्यालङ्काराणां ज्ञानम्। लक्षणसङ्गतिसामर्थ्यम्। अलङ्काराणां विविधप्रकाराणां वैशिष्ट्यबोधः। 			
References:	1. कुवलयानन्दः, संस्कृतव्याख्यासहितः, हिन्दीव्याख्यासहितः / गुजरातीव्याख्यासहितः			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम् (ध्वनिवर्गः)	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम् -04	Credits	4
Paper Name	ध्वन्यालोकः, द्वितीयोद्योतः	Subject Code	CC 4.1.3(2)
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">• ध्वनेः प्रकाराणां ज्ञानं भविष्यति।• ध्वनिसन्दर्भे रसस्य स्थानं ज्ञास्यते।• रसालङ्कारयोः भेदः ज्ञास्यते।• गुणालङ्कारयोः भेदः ज्ञास्यते।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	द्वितीयोद्योतः, कारिका: १ तः ६	20	16	1
2	कारिका: ७ तः १२	20	16	1
3	कारिका: १३ तः २१	15	14	1
4	कारिका: २२ तः ३२	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• ध्वनेः प्रकाराणां ज्ञानम्।• ध्वनिसन्दर्भे रसस्य स्थानम्।• रसालङ्कारयोः भेदज्ञानम्।• गुणालङ्कारयोः भेदज्ञानम्।			
References:	1. ध्वन्यालोकः, संस्कृतव्याख्यासहितः, हिन्दीव्याख्यासहितः / गुजरातीव्याख्यासहितः			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम् (काव्यवर्गः)	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम् -04	Credits	4
Paper Name	वासवदत्ता, पूर्वार्धः	Subject Code	CC 4.1.3(3)
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • गद्यकाव्यस्य परिचयः भविष्यति। • गद्यकाराणां परिचयः भविष्यति। • सुबन्धोः काव्यशैल्याः परिचयः भविष्यति। • वासवदत्ताकाव्यस्य गद्यस्य रसदर्शनं भविष्यति। • वासवदत्तागद्यकाव्यस्य पूर्वार्धस्य ज्ञानं भविष्यति। 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, मङ्गलाचरणस्य श्लोकाः १ तः १३	20	16	1
2	अभूतपूर्वः सर्वोर्वीपतिः... तः कन्यकामपश्यत्स्वप्ने पर्यन्तम्	15	14	1
3	अथ तां प्रीतिविस्कारितेन... तः भोगियुक्तमप्यनुपद्रवम् पर्यन्तम्	15	14	1
4	तत्र सुरतरभसखिन्नपुसुप्त... तः तस्मात्कणीस्थादवततार पर्यन्तम्	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • गद्यकाव्यस्य परिचयज्ञानम्। • गद्यकाराणां परिचयज्ञानम्। • सुबन्धोः काव्यशैल्याः ज्ञानम्। • वासवदत्ताकाव्यस्य गद्यस्य रसदर्शनम्। • वासवदत्तागद्यकाव्यस्य पूर्वार्धस्य ज्ञानम्। 			
References:	1. सुबन्धुकृता वासवदत्ता, संस्कृतव्याख्यासहिता, हिन्दी / गुजरातीव्याख्यासहिता			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम् (नाट्यवर्गः)	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम् -04	Credits	4
Paper Name	आचार्यभरतविरचितं नाट्यशास्त्रम्, प्रथमद्वितीयाध्यायौ	Subject Code	CC 4.1.3(4)
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • भरतमुनेः नाट्यशास्त्रस्य च परिचयः भविष्यति। • नाट्योत्पत्तेः ज्ञानं भविष्यति। • प्रेक्षागृहनिर्माणज्ञानम्, तद्धेदज्ञानं च भविष्यति। • नाट्यप्रयोजनानां ज्ञानं भविष्यति। • नाट्यनिर्माणस्य कौशलं प्रारम्भिकं ज्ञानं च भविष्यति। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, नाट्यशास्त्रम्, अध्यायः-१ कारिकाः १ तः ६८	20	16	1
2	कारिकाः ६९ तः १३१	15	14	1
3	अध्यायः-२ कारिकाः १ तः ४७	20	16	1
4	अध्यायः-२ कारिकाः ४८ तः १०९	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • भरतमुनेः नाट्यशास्त्रस्य च परिचयज्ञानम्। • नाट्योत्पत्तिज्ञानम्। • प्रेक्षागृहनिर्माणज्ञानम्, तद्धेदज्ञानं च। • नाट्यप्रयोजनज्ञानम्। • नाट्यनिर्माणस्य कौशलं प्रारम्भिकं ज्ञानं च। 			
References:	1. नाट्यशास्त्रम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दी / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Sahitya
Semester	01	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	60
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-05 (ऐच्छिकम्)	Credits	4
Paper Name	उत्तररामचरितम् (१ तः ३ अङ्काः)	Subject Code	CE 4.1.1
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">भवभूते: तत्कृतीनां च ज्ञानं भविष्यति।नाटकलक्षणानां लक्ष्यप्रयोगज्ञानं भविष्यति।भवभूते: नाट्यकलाज्ञानं भविष्यति।नाटकस्य रसानुभूतिः सम्भविष्यति।रामचरित्रावबोधः भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः	15	14	1
2	प्रथम अङ्कः	20	16	1
3	द्वितीय अङ्कः	15	14	1
4	तृतीय अङ्कः	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">भवभूते: तत्कृतीनां च ज्ञानम्।नाटकलक्षणानां लक्ष्यप्रयोगज्ञानम्।भवभूते: नाट्यकलाज्ञानम्।नाटकस्य रसानुभूतिः।रामचरित्रावबोधः।			
References:	1. उत्तररामचरितम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दी / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	60
Paper Name	महाभारतम्, शान्तिपर्व, राजधर्मानुशासनपर्व (नियताः २० अध्यायाः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

महाभारतम्, शान्तिपर्व, राजधर्मानुशासनपर्व (नियताः २० अध्यायाः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • अनेन महाभारतस्य पूर्णः परिचयः भविष्यति । • शान्तिपर्वणः विविधप्रसङ्गाणां ज्ञानं भविष्यति । • राजधर्मस्य नियमान् ज्ञास्यन्ति । • राजधर्मानुशासनञ्च ज्ञास्यन्ति । • राजनीतिविषयकं ज्ञानं भविष्यन्ति । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	महाभारतम्, शान्तिपर्व, राजधर्मानुशासनपर्वणि १ तः ६ अध्यायाः	20	16	1
2	५६ तः ५९ अध्यायाः	15	14	1
3	७१ तः ७४ अध्यायाः	15	14	1
4	१०८ तः ११२ अध्यायाः	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • भीष्मयुधिष्ठिरयोः संवादेन वाक्कौशलं ज्ञास्यन्ति • राजनीतेः राजधर्मस्य च मध्ये को भेदः तं ज्ञास्यन्ति । • आदर्शं राज्यसंचालनं कर्तुम् - उपदेशः अनिवार्यः तज्ज्ञानं भविष्यन्ति । • परस्परमानवीयव्यवहारेऽपि एतज्ज्ञानं लाभप्रदं भविष्यन्ति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. गीताप्रेसगोरखपुर प्रकाशितं महाभारतम् । 2. भाण्डारकर इन्स्टिट्यूट ओफ पुणे समीक्षिता आवृत्तिः । 3. नाग - पब्लिकेशन प्रकाशितं महाभारतम् । 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	60
Paper Name	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, षष्ठः स्कन्धः	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, षष्ठः स्कन्धः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> पुराणमहापुराणयोः भेदं ज्ञास्यन्ति । महापुराणेषु भागवतस्य स्थानं ज्ञास्यन्ति । षष्ठस्कन्धेन पोषणलीलायाः ज्ञानं भविष्यन्ति । नामसंकीर्तनभक्तेः महिमानं ज्ञास्यन्ति । गुरोः महत्त्वं ज्ञास्यन्ति । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, षष्ठः स्कन्धः, १ तः ६ अध्यायाः	20	16	1
2	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, ७ तः १० अध्यायाः	15	14	1
3	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, ११ तः १४ अध्यायाः	15	14	1
4	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, १५ तः २० अध्यायाः	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> अजामिलोपाख्यानेन नामसंकीर्तनभक्तेः माहात्म्यं पठिष्यन्ति । भगवतः हृदि भक्तस्य स्थानं तन्महत्त्वं च ज्ञास्यन्ति । बृहस्पतेः सभात्यागेन गुरोः अवमाननेन च स्वर्लोकस्य दशां परिस्थितिं वा ज्ञास्यन्ति वृत्रासुरचतुःश्लोक्या चतर्विधपुरुषान् ज्ञास्यन्ति । कर्माधारेण विविधानि जन्मानि भवन्ति तज्ज्ञास्यन्ति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, भो.जे.विद्याभवनं समीक्षिता आवृत्तिः, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् (हिन्दी) श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, भो.जे.विद्याभवनं समीक्षिता आवृत्तिः, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम्(गुजराती) भागवतनवनीतम्, (ब्रह्मलीनम्, पू.डोङ्गरेजी महाराज) अनेकटीकोपेतं भागवतम्, (श्रीकृष्णशंकरशास्त्रीजी प्रकाशितम्) श्रीधरीटीकोपेतं भागवतम्, (गुजराती आवृत्तिः, गीताप्रेसगोरखपुर प्रकाशितम्) श्रीशुकसंहिता (श्रीरमेशभाई ओझा, पुज्यभाईश्री द्वारा प्रकाशनम्) व्यासविचारः (पुज्यदादा श्रीपाण्डुरङ्गशास्त्रिणा प्रकाशितम्) 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	60
Paper Name	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य महापुराणत्वं ज्ञास्यन्ति । भगवतः श्रीकृष्णस्य लीलाः ज्ञास्यन्ति । दशमस्कन्धस्य निरोधलीलायाः ज्ञानं भविष्यन्ति । भगवल्लीलायां भक्तस्य भक्तेश्च महिमानं ज्ञास्यन्ति । भगवतः बाल्यलीलां ज्ञास्यन्ति । 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः, १ तः ६ अध्यायाः	20	16	1
2	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः, ७ तः १० अध्यायाः	15	14	1
3	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः, ११ तः १४ अध्यायाः	15	14	1
4	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमः स्कन्धः पूर्वार्धः, १५ तः २० अध्यायाः	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> भगवतः बाल्यजीवनेन छात्राः परिचिताः भविष्यन्ति । भगवतः विविधानि नामानि रूपाणि च ज्ञास्यन्ति । गोकुले श्रीकृष्णस्य विविधाः क्रीडाः पराक्रमान् च ज्ञास्यन्ति । गोसेवायाः महत्त्वं पर्यावरणरक्षणस्योपायान् च ज्ञास्यन्ति । सर्वप्राणिषु जीवेषु च श्रीकृष्णस्य समानां प्रीतिं समत्त्वञ्च ज्ञास्यन्ति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, भो.जे.विद्याभवनं समीक्षिता आवृत्तिः, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् (हिन्दी) श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, भो.जे.विद्याभवनं समीक्षिता आवृत्तिः, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम्(गुजराती) भागवतनवनीतम्, (ब्रह्मलीनम्, पू.डोङ्गरेजी महाराज) अनेकटीकोपेतं भागवतम्, (श्रीकृष्णशंकरशास्त्रीजी प्रकाशितम्) श्रीधरीटीकोपेतं भागवतम्, (गुजराती आवृत्तिः, गीताप्रेसगोरखपुर प्रकाशितम्) श्रीशुकसंहिता (श्रीरमेशभाई ओझा, पुज्यभाईश्री द्वारा प्रकाशनम्) व्यासविचारः (पुज्यदादा श्रीपाण्डुरङ्गशास्त्रिणा प्रकाशितम्) 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	60
Paper Name	शास्त्रपरिचायिका, पुराणविभागः १५ प्रकरणम्	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CE 4.1.1
Paper No	प्रश्नपत्रम् - 05 (ऐच्छिकम्)		

शास्त्रपरिचायिका, पुराणविभागः १५ प्रकरणम्

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • अनेन पुराणविषयस्य सामान्यपरिचयो भविष्यति । • पुराणपरम्परायाः ज्ञानं भविष्यति । • वेदव्यासस्य कार्येण परिचिताः भविष्यन्ति । • पुराणरामायणमहाभारतेषु प्रवेशो भविष्यति । • पुराणानामुपपुराणानां श्लोकसंख्या नामानि च ज्ञास्यन्ति । 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	शास्त्रपरिचायिकायां पुराणविभागः १ तः ४ प्रकरणम्	20	16	1
2	शास्त्रपरिचायिकायां पुराणविभागः ५ तः ७ प्रकरणम्	15	14	1
3	शास्त्रपरिचायिकायां पुराणविभागः ८ तः १० प्रकरणम्	15	14	1
4	शास्त्रपरिचायिकायां पुराणविभागः ११ तः १५ प्रकरणम्	20	16	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • भारतीयपवित्रग्रन्थानां ज्ञानं भविष्यति । • शब्दानां व्युत्पत्तिविषयकं लक्षणविषयकं च ज्ञानं भविष्यन्ति । • भगवतः विविधावताराणां ज्ञानं भविष्यति । • रामायणमहाभारतयोः ज्ञानेन कर्तव्याकर्तव्ययोः ज्ञानं भविष्यति । • पुराणेतिहासयोः ज्ञानेन मूल्यशिक्षणं प्राप्स्यन्ति । 			
References:	1. शास्त्रपरिचायिका – सम्पादकः डॉ.दिपेश विनोद कतिरा, श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी,वेरावलम् द्वारा प्रकाशिता			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, बेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	First	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	60
Paper No.	2	Credits	4
Paper Name	व्याकरणभाष्यम् (द्वितीय-तृतीयाह्निके)	Subject Code	CC- 4.1.1
Paper Code			

Course Objectives Student will be able to	<ol style="list-style-type: none"> महाभाष्ये द्वितीयाह्निके आदितः ऐऔच् सूत्रपर्यन्तं महाभाष्यस्थितानां सूत्राणां, वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानं भविष्यति। महाभाष्ये द्वितीयाह्निके ह्यवरट् सूत्रतः समाप्तिपर्यन्तं महाभाष्यस्थितानां सूत्राणां, वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानं भविष्यति। महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य वृद्धिरादैच् सूत्रस्य, तत्सम्बद्धानां वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानं भविष्यति। महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य इको गुणवृद्धी सूत्रस्य, तत्सम्बद्धानां वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं ज्ञानं भविष्यति। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	महाभाष्ये द्वितीयाह्निकस्य आरम्भतः ऐऔच् सूत्रपर्यन्तम्।	20	17	1
2	महाभाष्ये द्वितीयाह्निकस्य ह्यवरट् सूत्रतः समाप्तिं यावत्।	20	17	1
3	महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य वृद्धिरादैच् सूत्रम्।	15	13	1
4	महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य इको गुणवृद्धी सूत्रम्।	15	13	1
Course Outcome	<ol style="list-style-type: none"> द्वितीयाह्निके आदितः ऐऔच् सूत्रपर्यन्तं महाभाष्यस्थितानां सूत्राणां, वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानम्। द्वितीयाह्निके ह्यवरट् सूत्रतः समाप्तिपर्यन्तं महाभाष्यस्थितानां सूत्राणां, वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानम्। महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य वृद्धिरादैच् सूत्रस्य, तत्सम्बद्धानां वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानम्। महाभाष्ये तृतीयाह्निकस्य इको गुणवृद्धी सूत्रस्य, तत्सम्बद्धानां वार्तिकानां पङ्क्तीनाञ्च सोदाहरणं सम्पूर्णं ज्ञानम्। 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> व्याकरणमहाभाष्यम्, प्रदीप, उद्योत एवं छाया टीका सहित, प्रथम भाग (नवाह्निक), चौखम्बा, वाराणसी। भगवत्पतञ्जलि-विरचित व्याकरण महाभाष्य (प्रथम नवाह्निक), चारुदेव शास्त्री, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली। व्याकरण-महाभाष्यम्, हिन्दीव्याख्याकारः सम्पादकश्च- प्रो. जयशङ्करलालत्रिपाठी, कृष्णदास अकादमी। व्याकरणमहाभाष्यम्, टीकाकारः सम्पादकश्च- डॉ. हरिनारायण तिवारी, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी। 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	First	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	60
Paper No.	3	Credits	4
Paper Name	परिभाषेन्दुशेखरः (प्रथमं द्वितीयं च प्रकरणम्)	Subject Code	CC- 4.1.2
Paper Code			

Course Objectives Student will be able to	<ol style="list-style-type: none"> शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 16-37 परिभाषाणां शास्त्रत्वसम्पादकत्वज्ञानं भविष्यति। बाधबीजप्रकरणस्थानां 38-71 परिभाषाणां बाधे बीजभूतत्वज्ञानं भविष्यति। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् अवतरणज्ञानं भविष्यति। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् अर्थज्ञानं भविष्यति। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाद्वारा समस्यासमाधानं भविष्यति। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् उत्पत्तिज्ञानं भविष्यति। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणां सम्पूर्णं ज्ञानं भविष्यति। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	परिभाषेन्दुशेखरः 16 तः 30 परिभाषां यावत्।	20	17	1
2	परिभाषेन्दुशेखरः 31 तः 45 परिभाषां यावत्।	20	17	1
3	परिभाषेन्दुशेखरः 46 तः 58 परिभाषां यावत्।	15	13	1
4	परिभाषेन्दुशेखरः 59 तः 71 परिभाषां (बाधबीजप्रकरणं) यावत्।	15	13	1
Course Outcome	<ol style="list-style-type: none"> शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 16-37 परिभाषाणां शास्त्रत्वसम्पादकत्वज्ञानम्। बाधबीजप्रकरणस्थानां 38-71 परिभाषाणां बाधे बीजभूतत्वज्ञानम्। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् अवतरणज्ञानम्। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् अर्थज्ञानम्। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाद्वारा समस्यासमाधानम्। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणाम् उत्पत्तिज्ञानम्। शास्त्रत्वसम्पादक-बाधबीजप्रकरणयोः 16-71 परिभाषाणां सम्पूर्णं ज्ञानम्। 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> परिभाषेन्दुशेखर, सुबोधिनी हिन्दी व्याख्या सहित, लेखक - आचार्य विश्वनाथ मिश्र, चौखम्बा, वाराणसी। परिभाषेन्दुशेखर, म. म. तात्याशास्त्रीकृत भूति टीका, चौखम्बा, वाराणसी। वैद्यनाथकृतगदाटीकीसंवलितः परिभाषेन्दुशेखरः (पी. डी. एफ.) रूप में उपलब्ध। परिभाषेन्दुशेखरः, मूलमात्रम्, (पी. डी. एफ.) रूप में उपलब्ध तथा प्रकाशक- वासुदेव बालकृष्ण पटवर्धन, राजराजेश्वरी प्रेस-पुस्तकालय दुर्गाघाट, वाराणसी। 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	First	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	60
Paper No.	4	Credits	4
Paper Name	परमलघुमञ्जूषा (शक्तिनिरूपणात् शाब्दबोधसहकारिकारणनिरूपणं यावत्)	Subject Code	CC- 4.1.3
Paper Code			

Course Objectives Student will be able to	<ol style="list-style-type: none"> शक्तिनिरूपणे शक्तिविषयकनैयायिकमतखण्डनपुरःसरस्य मञ्जूषाकारमतस्य तथा च शक्तिविषयकाणाम् अन्योपयोगिनां विषयाणां ज्ञानं भविष्यति। लक्षणानिरूपणे लक्षणाविषयकयोः नैयायिकमीमांसकमतयोः समुपस्थापनं तथा च लक्षणायाः खण्डनपुरःसरं शक्त्यैव निर्वाहज्ञानं भविष्यति। व्यञ्जनास्फोटनिरूपणयोः व्यञ्जनास्फोटविषयकयोः तार्किकमतखण्डनपुरःसरयोः मञ्जूषाकारमतयोः तथा च व्यञ्जनास्फोटविषयकाणाम् अन्योपयोगिनां विषयाणां ज्ञानं भविष्यति। शाब्दबोधसहकारिकारणनिरूपणे शाब्दबोधे आवश्यकानाम् आकाङ्क्षा-योग्यता-आसत्ति-तात्पर्याणां सहकारिकारणानां ज्ञानं भविष्यति। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	शक्तिनिरूपणम्।	20	17	1
2	लक्षणानिरूपणम्।	20	17	1
3	व्यञ्जनास्फोटनिरूपणम्।	15	13	1
4	शाब्दबोधसहकारिकारणनिरूपणम्।	15	13	1
Course Outcome	<ol style="list-style-type: none"> शक्तिनिरूपणे शक्तिविषयकनैयायिकमतखण्डनपुरःसरस्य मञ्जूषाकारमतस्य तथा च शक्तिविषयकाणाम् अन्योपयोगिनां विषयाणां ज्ञानम्। लक्षणानिरूपणे लक्षणाविषयकयोः नैयायिकमीमांसकमतयोः समुपस्थापनं तथा च लक्षणायाः खण्डनपुरःसरं शक्त्यैव निर्वाहज्ञानम्। व्यञ्जनास्फोटनिरूपणयोः व्यञ्जनास्फोटविषयकयोः तार्किकमतखण्डनपुरःसरयोः मञ्जूषाकारमतयोः तथा च व्यञ्जनास्फोटविषयकाणाम् अन्योपयोगिनां विषयाणां ज्ञानम्। शाब्दबोधसहकारिकारणनिरूपणे शाब्दबोधे आवश्यकानाम् आकाङ्क्षा-योग्यता-आसत्ति-तात्पर्याणां सहकारिकारणानां ज्ञानम्। 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> परमलघुमञ्जूषा, संस्कृत-हिन्दी टीका सहित, व्याख्याकर - पं. वंशीधर मिश्र, चौखम्बा, वाराणसी। परमलघुमञ्जूषा, सम्पादक एवं व्याख्याकार- डॉ. कपिलदेव शास्त्री, कुरुक्षेत्र विश्वविद्यालय, प्रकाशन। परमलघुमञ्जूषा, व्याख्याकारः सम्पादकश्च- प्रो. जयशङ्करलालत्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी। 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	First	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	60
Paper No.	5 (ऐच्छिकम्)	Credits	4
Paper Name	लघुसिद्धान्तकौमुदी (आदितः विसर्गसन्धिप्रकरणं यावत्)	Subject Code	CE- 4.1.1
Paper Code	CE 4.1.1		

Course Objectives Student will be able to	<ol style="list-style-type: none"> लघुसिद्धान्तकौमुद्याः संज्ञाप्रकरणस्थानां सूत्राणां वार्त्तिकानाञ्च सोदाहरणं ज्ञानं भविष्यति। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः अक्षसन्धिप्रकरणस्थानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानं भविष्यति। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः हल्सन्धिप्रकरणे पठितानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानं भविष्यति। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः विसर्गसन्धिप्रकरणे पठितानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानं भविष्यति। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	संज्ञाप्रकरणम्।	15	13	1
2	अक्षसन्धिप्रकरणम्।	20	17	1
3	हल्सन्धिप्रकरणम्।	20	17	1
4	विसर्गसन्धिप्रकरणम्।	15	13	1
Course Outcome	<ol style="list-style-type: none"> लघुसिद्धान्तकौमुद्याः संज्ञाप्रकरणस्थानां सूत्राणां वार्त्तिकानाञ्च सोदाहरणं ज्ञानम्। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः अक्षसन्धिप्रकरणस्थानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानम्। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः हल्सन्धिप्रकरणे पठितानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानम्। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः विसर्गसन्धिप्रकरणे पठितानां सूत्राणां, वार्त्तिकानां उदाहरणानां प्रत्युदाहरणानाञ्च ज्ञानम्। 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> लघुसिद्धान्तकौमुदी, प्रथम भाग- भीमसेन शास्त्री लघुसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकार – श्रीगोविन्दाचार्य, चौखंबा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी। लघुसिद्धान्तकौमुदी- प्रो. अर्कनाथ चौधरी, चौखंबा, वाराणसी। लघुसिद्धान्तकौमुदी (गीतातृप्तिव्याख्यासहित सन्धिभाग) प्रो. विनोद कुमार झा, निर्मल पब्लिकेशन्स, ए- 139, गली नं. -3, कबीर नगर, दिल्ली- 110094 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	1	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	60
Paper Name	अवयवः (आदितः सर्वमभिधेयं प्रमेयमिति दीधितिप्राक्तनो भागः)	Credits	4
Paper No.	02	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.1		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> गादाधर्यनुसारं पञ्चावयवानां विशेषपरिचयः 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks 70	Hours 60	Credits 4
1	न्यायलक्षणम्	२०	२०	१
2	अवयवलक्षणमारभ्य उभयघटकभागद्वयाघटितत्वपरिष्कारं यावत्	२०	२०	१
3	मण्युक्तमवयवलक्षणमन्यथा व्याचक्षाणानां केचिन्मतमारभ्य प्रतिज्ञालक्षणे मण्युक्तलक्षणस्य दीधितौ पर्यवसितार्थकथनं यावत्	१५	१०	१
4	अन्यूनानतिरिक्तविषयकत्वदलप्रयोजनविचारमारभ्य अनतिरिक्तविषयकत्वनिवेशस्य प्रयोजनं यावत्	१५	१०	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> मणि-दीधिति-गदाधरमतानुसारं न्यायलक्षणस्य विशेषज्ञानम् 			
References:	१. अवयवः, एन्. एस्. रामानुजताताचार्यविरचित-भावदीपिकासहितः, राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	1	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	60
Paper Name	हेत्वाभाससामान्यनिरुक्तिः गादाधरी (आदितः प्राहुरित्युक्तमितिपर्यन्तो भागः)	Credits	4
Paper No.	03	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.2		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> हेत्वाभाससामान्यलक्षणस्य विशेषपरिचयः 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks 70	Hours 60	Credits 4
1	एतावताप्रबन्धेनेत्यारभ्य विषयतात्मकनिरूपकत्वस्य लाभायेत्येतावत्पर्यन्तो भागः।	२०	२०	१
2	अत्र पर्वतो वह्निमानित्यारभ्य अप्रामाणिकत्वादित्येतावत्पर्यन्तो भागः।	२०	२०	१
3	अथ लिङ्गोपाधानमित्यारभ्य भ्रमकथनमित्येतावत्पर्यन्तो भागः।	१५	१०	१
4	इदन्त्ववधेयमित्यारभ्य प्राहुरित्युक्तमितिपर्यन्तो भागः	१५	१०	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> हेत्वाभाससामान्यलक्षणस्य विशेषज्ञानम् तार्किकशक्तिविवृद्धिः 			
References:	<p>१. हेत्वाभाससामान्यनिरुक्तिः, गङ्गाव्याख्यासहिता, सम्पादकः-शिवदत्त मिश्रः, चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी।</p> <p>२. हेत्वाभाससामान्यनिरुक्तिः, स्वामिश्रीहरिनामदासोदासीनकृत-चन्द्रकलाकलाविलासटीकासहिता, श्री साधु बेलाश्रम, भदौनी, वाराणसी।</p>			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, बेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	1	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	60
Paper Name	न्यायभाष्यम् (प्रथमाध्यायातः द्वितीयाध्याये प्रमाणनिरूपणान्तम्)	Credits	4
Paper No.	04	Paper Code	CC-4.1.3
Subject Code	CC 4.1.3		

Course Objectives Student will be able to	• प्राचीनन्यायस्य परिचयः			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रमाणनिरूपणात् सिद्धान्तनिरूपणं यावत्	२०	२०	१
2	अवयवसूत्रात् हेत्वाभासनिरूपणं यावत्	१५	१०	१
3	छलसूत्रात् संयोगपरीक्षा यावत्	१५	१०	१
4	प्रमाणपरीक्षातः प्रत्यक्षानुमानान्तर्भावनिरासः यावत्	२०	२०	१
Course Outcome	• प्राचीनन्यायस्य विशेषज्ञानम् • प्राचीनन्यायानुसारं पदार्थानां ज्ञानम्			
References:	१. सवात्स्यायनभाष्यम्- गौतमीयन्यायदर्शनम्, Edited by Ananta Thakur, ICPR, Delhi, 1997. २. न्यायभाष्यम्, श्रीसुदर्शनाचार्यशास्त्रिविरचित-प्रसन्नपदाटीका, सम्पादकः-स्वामी द्वारिकादासशास्त्री, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedanta	Hours	60
Paper Name	श्रीभाष्यम् (प्रथमाध्यायस्य द्वितीयपादतः चतुर्थपादपर्यन्तो भागः)	Credits	4
Paper No.	2	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.1		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">सर्वेषु श्रुतिवाक्येषु सर्वकारणकारणत्वेन श्रीमन्नारायणस्यैव उपपादनं भवेत्।वेदान्तवेद्य ब्रह्मैव, तथापि कानिचिद् वेदान्तवाक्यानि भवेत्। <p>प्रधानक्षेत्रज्ञान्तर्भूतवस्तुविशेषस्वरूपप्रतिपादनपराणि एव इति आशङ्क्य तन्निरसनमुखेन तत्तद्वाक्योदितकल्याणगुणाकरत्वब्रह्मणः प्रतिपादनं भवेत्।</p>			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायस्य द्वितीयपादः सम्पूर्णः	20	20	1
2	प्रथमाध्यायस्य तृतीयपादे मध्वधिकरणपर्यन्तो भागः	15	10	1
3	प्रथमाध्यायस्य तृतीयपादे अपशूद्राधिकरणतः चतुर्थपादस्य कारणत्वाधिकरणपर्यन्तो भागः	15	10	1
4	प्रथमाध्यायस्य अवशिष्टः चतुर्थपादः सम्पूर्णः	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">सर्वेषु श्रुतिवाक्येषु सर्वकारणकारणत्वेन श्रीमन्नारायणस्यैव उपपादनं भविष्यति।वेदान्तवेद्य ब्रह्मैव, तथापि कानिचिद् वेदान्तवाक्यानि भविष्यति।प्रधानक्षेत्रज्ञान्तर्भूतवस्तुविशेषस्वरूपप्रतिपादनपराणि एव इति आशङ्क्य तन्निरसनमुखेन तत्तद्वाक्योदितकल्याणगुणाकरत्वब्रह्मणः प्रतिपादनं भविष्यति।			
References:	<ul style="list-style-type: none">संस्कृत रिसर्च अकादमी, मेलकोटे			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedanta	Hours	60
Paper Name	श्रीमद्भगवद्गीता (13-15 अध्यायाः) रामानुजभाष्यसहिता	Credits	4
Paper No.	3	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.2		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> देहात्मनोः स्वरूपम्, देहयाथात्म्यशोधनम्, देहवियुक्तात्मप्राप्त्युपायः, विविकतात्मस्वरूपशोधनम्, तथाविधस्य आत्मनः च अचित्सम्बन्धहेतुः, अतः विवेकानुसन्धानप्रकारः भवेत्। गुणानां बन्धनहेतुताप्रकारः, गुणनिवर्तनप्रकारः च निरूपितः भवेत्। भजनीयस्य भगवतः क्षराक्षरात्मकबद्धमुक्तविभूतियुक्तस्य विभूतिभूतात् क्षराक्षरपुरुषद्वयात् निखिलहेयप्रत्यनीककल्याणैकतानतया अत्यन्तोत्कर्षरूपेण विसजातीयस्य पुरुषोत्तमत्वं प्रतिपादितं भवेत्। 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	त्रयोदशाध्यायः – प्रथमश्लोकतः सप्तदशश्लोकपर्यन्तो भागः	20	20	1
2	त्रयोदशाध्यायः – अष्टादशश्लोकतः अध्यायसमाप्तिपर्यन्तो भागः	15	10	1
3	चतुर्दशाध्यायः सम्पूर्णः	15	10	1
4	पञ्चदशाध्यायः सम्पूर्णः	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> देहात्मनोः स्वरूपम्, देहयाथात्म्यशोधनम्, देहवियुक्तात्मप्राप्त्युपायः, विविकतात्मस्वरूपशोधनम्, तथाविधस्य आत्मनः च अचित्सम्बन्धहेतुः, अतः विवेकानुसन्धानप्रकारः भविष्यति। गुणानां बन्धनहेतुताप्रकारः, गुणनिवर्तनप्रकारः च निरूपितः भविष्यति। भजनीयस्य भगवतः क्षराक्षरात्मकबद्धमुक्तविभूतियुक्तस्य विभूतिभूतात् क्षराक्षरपुरुषद्वयात् निखिलहेयप्रत्यनीककल्याणैकतानतया अत्यन्तोत्कर्षरूपेण विसजातीयस्य पुरुषोत्तमत्वं प्रतिपादितं भविष्यति। 			
References:	<ul style="list-style-type: none"> संस्कृत रिसर्च अकादमी, मेलकोटे भगवद्गीता (रामानुजभाष्यसहिता), गीताप्रेस, गोरखपुर 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedanta	Hours	60
Paper Name	छान्दोग्योपनिषद् रङ्गरामानुजभाष्यसहिता	Credits	4
Paper No.	4	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.3		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">सद्विद्यायाः स्वरूपज्ञानं भवेत्।षोडशकलपुरुषोपदेशस्वरूपनिरूपणं भवेत्।आचार्योपदेशेनैव ज्ञानस्य प्राप्तिः भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	पञ्चमप्रपाठकस्य एकादशखण्डं यावत्	20	20	1
2	पञ्चमप्रपाठकस्य द्वादशखण्डात् एकचतुर्विंशतिखण्डं यावत्	15	10	1
3	षष्ठप्रपाठकस्य आदितः सप्तखण्डाः	15	10	1
4	षष्ठप्रपाठकस्य अष्टमखण्डात् षोडशखण्डं यावत्	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">सद्विद्यायाः स्वरूपज्ञानं भविष्यति।षोडशकलपुरुषोपदेश स्वरूपनिरूपणं भविष्यति।आचार्योपदेशेनैव ज्ञानस्य प्राप्तिः भविष्यति।			
References:	<ul style="list-style-type: none">संस्कृत रिसर्च अकादमी, मेलकोटे			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 02	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.1

निर्णयसिन्धुः, प्रथमपरिच्छेदः

Course Objectives Student will be able to				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	निर्णयसिन्धुः, प्रथमपरिच्छेदः, प्रारम्भतः ब्रतपरिभाषां यावत्	20	20	1
2	उपवासाधिकारिनिर्णयः इत्यारभ्य प्रतिपन्निर्णयं यावत्	15	10	1
3	प्रतिपदादिषु वर्ज्यानि इत्यारभ्य वैश्वदेवाकरणे प्रायश्चित्तं यावत्	15	10	1
4	पतितान्नभोजने प्रायश्चित्तम् इत्यारभ्य प्रथमपरिच्छेदान्तं यावत्	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> अब्दसंवत्सरायनर्तुमाससङ्क्रान्तिमलक्षयमासादिकृत्यज्ञानसम्पादनम् । सन्ध्याशौचैकादशीग्रहणतर्पणादिविषयसम्बद्धज्ञानप्रापणम् । 			
References:				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 03	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.2

शिवलालभट्टविरचितः संस्कारमयूखः

Course Objectives Student will be able to				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः विद्यारम्भसंस्कारान्तं यावत्	20	20	1
2	उपनयनसंस्कारादारभ्य समावर्तनसंस्कारान्तं यावत्	15	10	1
3	विवाहप्रकरणादारभ्य विवाहप्रकरणान्तं यावत्	15	10	1
4	स्त्रीधर्माः इत्यारभ्य ग्रन्थान्तं यावत्	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">पुराणोपपुराणधर्मलक्षणसंस्कारोपदेशपूर्वकं संस्काराणां सविशेषबोधसम्पादनम् ।शूद्राश्रमधर्माविबोधपुरस्सरं सन्यासधर्माविबोधप्रापणम् ।			
References:				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 04	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.3

धर्मसिन्धुः, द्वितीयपरिच्छेदः (चैत्रमासादारभ्य फाल्गुनमासकार्यन्तं यावत्)

Course Objectives Student will be able to				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	चैत्र-वैशाख-ज्येष्ठमासकार्याणि	20	20	1
2	आषाढ-श्रावण-भाद्रपदमासकार्याणि	15	10	1
3	आश्विन-कार्तिक-मार्गशीर्षमासकार्याणि	15	10	1
4	पोष-माघ-फाल्गुनमासकार्याणि	20	20	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• चैत्रादिद्वादशमासकृत्यज्ञानपुरस्सरं तत्तत्समयसम्बद्धव्रतादिज्ञानसम्पादनम् ।• सोम-भौम-नागपञ्चमी-शाकदान-यजुसामाथर्वोपाकर्मविधिसम्पादनम् ।			
References:				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Puran
Semester	01	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	निर्णयसिन्धुः, प्रथमपरिच्छेदः	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CE 4.1.1
Paper No	प्रश्नपत्रम् - 05 (ऐच्छिकम्)		

निर्णयसिन्धुः, प्रथमपरिच्छेदः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">अब्दसंवत्सरायनर्तुमाससङ्क्रान्तिमलक्षयमासादिकृत्यज्ञानसम्पादनम् ।सन्ध्याशौचैकादशीग्रहणतर्पणादिविषयसम्बद्धज्ञानप्रापणम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	निर्णयसिन्धुः, प्रथमपरिच्छेदः, प्रारम्भतः व्रतपरिभाषां यावत्			1
2	उपवासाधिकारिनिर्णयः इत्यारभ्य प्रतिपन्निर्णयं यावत्			1
3	प्रतिपदादिषु वर्ज्यानि इत्यारभ्य वैश्वदेवाकरणे प्रायश्चित्तं यावत्			1
4	पतितान्नभोजने प्रायश्चित्तम् इत्यारभ्य प्रथमपरिच्छेदान्तं यावत्			1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">अब्दसंवत्सरायनर्तुमाससङ्क्रान्तिमलक्षयमासादिकृत्यज्ञानसम्पादनम् ।सन्ध्याशौचैकादशीग्रहणतर्पणादिविषयसम्बद्धज्ञानप्रापणम् ।			
References:				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (J)	Hours	60
Paper Name	ब्रह्मसूत्रभाष्यरत्नम् (मुक्तानन्दमुनिविरचितम्) प्रथमोऽध्यायः	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> परब्रह्मणः जगत्सृष्टिस्थितिलयादिकारणत्वावबोधः । परमात्मनः आकाशप्राणादिसर्वशब्दवाच्यत्वावगमः । परमपुरुषस्य सर्वान्तर्यामित्वस्य अवबोधः । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः	२०	२०	१
2	प्रथमाध्यायस्य द्वितीयपादः	१५	१०	१
3	प्रथमाध्यायस्य तृतीयपादः	१५	१०	१
4	प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादः	२०	२०	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> परमपुरुषस्य परमात्मनः जगज्जन्मादिकारणत्वं स्पष्टतया ज्ञायते । भगवतः शास्त्रयोनित्वम्, आनन्दमयत्वम्, आकाशप्राणादिशब्दवाच्यत्वञ्च अवबुध्यते । परब्रह्मणः सर्वान्तर्यामित्वम्, भूमादिशब्दवाच्यत्वं च सरलतया ज्ञातुं शक्यते । 			
References:	1. ब्रह्मसूत्रभाष्यरत्नम् (श्रीमुक्तानन्दमुनिविरचितम्), प्रकाशकः - संस्कृतसंशोधनसंसत् (मेलुकोटे), प्रथमसंस्करणम् - 2016			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (J)	Hours	60
Paper Name	सत्सङ्गिजीवनम् - प्रकरण १ - श्रीहरिगीता (हेतुटीकासमेता) ३२ तः ३६ अध्यायपर्यन्ता	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • सत्पुरुषाणां लक्षणानां सरलतया अवगतिः । • सर्वविधवर्णानाम् आश्रमाणाञ्च धर्माणामवबोधः । • ज्ञानवैराग्यभक्तीनां स्वरूपावगमः, मोक्षस्वरूपावगमश्च । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	३२, ३३ अध्यायद्वयम्	२०	२०	१
2	३४ अध्यायः	२०	२०	१
3	३५ अध्यायः	१५	१०	१
4	३६ अध्यायः	१५	१०	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • सत्सङ्गिजीवनग्रन्थान्तर्गतत्वेन स्थितस्य अस्य लघुग्रन्थस्य अध्ययनेन सत्पुरुषाणां लक्षणानि ज्ञायन्ते । • सर्वेषां वर्णानाम् आश्रमाणां च धर्माः यथावत् ज्ञातुं शक्यन्ते । • ज्ञानभक्तिवैराग्यानां स्वरूपं याथातथ्येन अवगन्तुं शक्यते । • जगति अतिदुर्लभस्य मोक्षस्वरूपस्यापि ज्ञानं भवेत् । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. सत्सङ्गिजीवनम् (शतानन्दमुनिप्रणीतम्) - प्रकरणम् – 1 श्रीहरिगीता (हेतुटीकासमेता) – शुकानन्दस्वामीविरचिता प्रकाशकः - श्रीस्वामिनारायणमंदिरम्, सारंगपुरम् प्रथमसंस्करणम् - 1983 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (J)	Hours	60
Paper Name	शिक्षापत्री (अर्थदीपिकाटीकासहिता) १ तः ४० श्लोकपर्यन्ता	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> स्वामिनारायणसम्प्रदायानुयायिनां सामान्यधर्माणां सरलतया अवबोधः । सम्प्रदायस्थजनैः पालनीयानां सदाचाराणां ज्ञानम् । भगवतः श्रीहरेः सर्वजीवहितावहसन्देशस्य स्पष्टतया अवगमः । 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	१ तः १० श्लोकपर्यन्तम्	२०	२०	१
2	११ तः २० श्लोकपर्यन्तम्	१५	१०	१
3	२१ तः ३० श्लोकपर्यन्तम्	१५	१०	१
4	३१ तः ४० श्लोकपर्यन्तम्	२०	२०	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> सर्वविधाचारशास्त्रस्य सारभूतस्यास्य ग्रन्थस्य अध्ययनेन स्वामिनारायणसम्प्रदाये पालनीयानां धर्माणां सरलतया ज्ञानं भवेत् । सम्प्रदायानुयायिनां सर्वेषां सामान्यधर्माणाम् अवबोधः स्यात् । भगवतः श्रीस्वामिनारायणस्य सर्वजीवहितावहसन्देशस्य स्पष्टतया बोधः भवेत् । 			
References:	<p>1. शिक्षापत्री (अर्थदीपिकाटीकासहिता) – शतानन्दमुनिप्रणीता प्रकाशकः - श्रीस्वामिनारायणसाहित्यप्रकाशनमन्दिरम्, गांधीनगरम् प्रथमसंस्करणम् - 2012</p>			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	60
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचितब्रह्मसूत्र- स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमोऽध्यायः)	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

Course Objectives (Student will be able to)	<ul style="list-style-type: none"> श्रुतिस्मृतिप्रदर्शितसिद्धान्ताः सोहापोहं स्पष्टीभवेयुः दृढीभवेयुश्च। नूतनदर्शनदृष्ट्या तर्कप्रस्थानस्य अस्य ग्रन्थस्य ज्ञानं प्राप्येत। अस्याध्ययनेन ब्रह्मणोर्जिज्ञासा भवेत्। तयोर्लक्षणं जानीयात्। तत्प्रमाणमवगम्येत। 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः	२०	२०	१
2	प्रथमाध्यायस्य द्वितीयपादः	१५	१०	१
3	प्रथमाध्यायस्य तृतीयपादः	१५	१०	१
4	प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादः	२०	२०	१
Course Outcomes	<ul style="list-style-type: none"> श्रुतिस्मृतिप्रदर्शितसिद्धान्ताः सोहापोहं स्पष्टीभविष्यन्ति दृढीभविष्यन्ति च। नूतनदर्शनदृष्ट्या तर्कप्रस्थानस्य अस्य ग्रन्थस्य ज्ञानं प्राप्स्यते। अस्याध्ययनेन ब्रह्मणोर्जिज्ञासा भविष्यति। तयोर्लक्षणं ज्ञाप्यते। तत्प्रमाणमवगमिष्यते। 			
Reference:	2. भद्रेशदासस्वामिविरचितब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम्, अक्षरधाम, गान्धीनगरम् ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedantaa (S)	Hours	60
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचित- कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

Course Objectives (Student will be able to)	<ul style="list-style-type: none"> • नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्येत। • अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभवेयुः छात्राः। • कठकण्ठरवायितः अक्षरपुरुषोत्तमसिद्धान्तः प्रकाश्येत। • कठोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचारणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्येत। 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमा वल्ली	२०	२०	१
2	द्वितीया वल्ली	२०	२०	१
3	तृतीयचतुर्थवल्ल्यौ	१५	१०	१
4	पञ्चमषष्ठवल्ल्यौ	१५	१०	१
Course Outcomes	<ul style="list-style-type: none"> • नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्स्यते। • अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति छात्राः। • कठकण्ठरवायितः अक्षरपुरुषोत्तमसिद्धान्तः प्रकाशिष्यते। • कठोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचारणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्यते। 			
Reference:	2. भद्रेशदासस्वामिविरचितकठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्, अक्षरधाम, गान्धीनगरम् ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Acharya	Name of Faculty	Darshan
Semester	01	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	60
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचित- बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	Credits	4
Paper Code		Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

Course Objectives (Student will be able to)	<ul style="list-style-type: none"> • नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्येत। • अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभवेयुः छात्राः। • बृहदारण्यकोपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लभ्येत। • बृहदारण्यकोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचारणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्येत। • अहं ब्रह्मास्मीत्यादिवाक्यानां मौलिकरीत्या अर्थः प्राप्येत। • अक्षरब्रह्मविज्ञानस्य आवश्यकता, तन्माहात्म्यं, परमात्ममहिमा इत्यादिविषयाणाम् अध्ययनं भवेत्। 			
	COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्याये द्वितीयचतुर्थौ ब्राह्मणौ द्वितीयाऽध्याये तृतीयब्राह्मणपर्यन्तम्	२०	२०	१
2	द्वितीयाऽध्याये चतुर्थब्राह्मणतः अध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् तृतीयाध्याये सप्तमब्राह्मणपर्यन्तम्	१५	१०	१
3	तृतीयाध्याये अष्टमब्राह्मणतः चतुर्थाध्याये तृतीयब्राह्मणपर्यन्तम्	१५	१०	१
4	चतुर्थाध्याये चतुर्थब्राह्मणतः अध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् पञ्चमाध्याये सप्तमब्राह्मणपर्यन्तम् षष्ठाध्याये द्वितीयब्राह्मणपर्यन्तम्	२०	२०	१
Course Outcomes	<ul style="list-style-type: none"> • नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्स्यते। • अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति छात्राः। • बृहदारण्यकोपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लप्स्यते। • बृहदारण्यकोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचारणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्यते। • अहं ब्रह्मास्मीत्यादिवाक्यानां मौलिकरीत्या अर्थः प्राप्स्यते। • अक्षरब्रह्मविज्ञानस्य आवश्यकता, तन्माहात्म्यं, परमात्ममहिमा इत्यादिविषयाणाम् अध्ययनं भविष्यति। 			
Reference:	1. भद्रेशदासस्वामिविरचितबृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्, अक्षरधाम, गान्धीनगरम् ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programmer	Acharya	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	60
Paper Name	बृहत्संहिता (प्रारम्भतः आषाढीयोगाध्यायपर्यन्तम्)	Credits	4
Paper No	2	Subject Code	CC 4.1.1

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • दैवज्ञलक्षणज्ञानार्थम् • ग्रहचारवशात् शुभाशुभज्ञानार्थम् • वर्षाज्ञानार्थम् 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः बुधचाराध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
2	बृहस्पतिचाराध्यायतः कूर्मविभागाध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
3	नक्षत्रव्यूहाध्यायतः ग्रहाश्रृङ्गातकाध्यायपर्यन्तम्	15	14	01
4	गर्भलक्षणाध्यायतः आषाढीयोगाध्यायपर्यन्तम्	15	14	01
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • दैवज्ञलक्षणज्ञानं क्रियते । • ग्रहचारादीनां ज्ञानं क्रियते। • सूर्यादिग्रहाणां बिम्बलक्षणवशात् शुभाशुभज्ञानं क्रियते। • मेघलक्षणवशात् वर्षाज्ञानं क्रियते। • नक्षत्रगतपदार्थानां ज्ञानं क्रियते। 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. बृहत्संहिता, अच्युतानन्द झा, चौखम्भा साहित्य प्रकाशन वाराणसी 2. बृहत्संहिता, भट्टोत्पलटीका, प्रो. नागेन्द्र पाण्डेय, प्रकाशनविभाग, संपूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी 3. बृहत्संहिता, डॉ. सुरकान्त झा, चौखम्भा संस्कृत सीरीज वाराणसी 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	60
Paper Name	रमलनवरत्नम्	Credits	4
Paper No.	3	Subject Code	CC 4.1.2

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">रमलशास्त्रस्य सामान्यज्ञानार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः तृतीयाध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
2	तृतीयाध्यायतः पञ्चमाध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
3	षष्ठाध्यायतः सप्तमाध्यायपर्यन्तम्	15	14	01
4	अष्टमाध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	15	14	01
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">अनेन रमलज्ञानवशात् सर्वेषां व्यवहारिकविषयाणां शुभाशुभफलादेशः कर्तुं शक्यतेरमलशास्त्रस्य परिचयस्य ज्ञानं क्रियतेरमलशास्त्रे पाशकानां निर्माणज्ञानं क्रियतेशकलानां स्वरूपज्ञानं क्रियतेसम्बत्सरफलज्ञानं क्रियते			
References:	1. रमलनवरत्नम्, पं. अभय कात्यायन, चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	60
Paper Name	जातकपारिजातः	Credits	4
Paper No.	04	Subject Code	CC 4.1.3

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">आचार्यवैद्यनाथमतेन ग्रहराशीनां ज्ञानवशात् शुभाशुभफलज्ञानार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः वियोनिजन्माध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
2	अरिष्टाध्यायतः आयुर्दायाध्यायपर्यन्तम्	20	16	01
3	जातकभङ्गाध्यायतः राजयोगाध्यायपर्यन्तम्	15	14	01
4	द्वयादियोगाध्यायतः मान्द्याब्दादिफलाध्यायपर्यन्तम्	15	14	01
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">अनेन पाठ्यक्रमेण छात्रैः वैद्यनाथमते ग्रहराशीनां विस्तृतरूपेण परिचयः ज्ञायतेछात्रैः विविधानां महत्त्वपूर्णयोगानां ज्ञानं क्रियते।अनेन अनफा-सुनफादियोगानां भेदप्रभेदज्ञानं क्रियते।बालानाम् अरिष्टज्ञानं क्रियते।			
References:	<ol style="list-style-type: none">जातकपारिजातः, पं. कपिलेश्वर शास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान वाराणसीजातकपारिजातः, डॉ. हरिशंकर पाठक, चौखम्भा सुरभारती वाराणसीजातकपारिजातः, डॉ. सत्येन्द्र मिश्र, चौखम्भा संस्कृत सीरीज वाराणसीजातकपारिजातः, गोपेश कुमार ओझा, मोतीलाल बनारसीदास प्रकाशन, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	60
Paper Name	मानसागरी (प्रारम्भतः द्वितीयाध्यायपर्यन्तम्)	Credits	4
Paper No.	05 (ऐच्छिकम्)	Subject Code	CE 4.1.1

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> जन्मपत्रलेखनविधिज्ञानार्थम् संवत्सरफलज्ञानार्थम् द्वादशभावफलज्ञानार्थम् 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायस्य प्रारम्भतः योगफलपर्यन्तम्	20	16	01
2	प्रथमाध्याये करणज्ञानचक्रतः लग्नायुर्ज्ञानपर्यन्तम्	20	16	01
3	द्वितीयाध्यायस्य प्रारम्भतः लग्नसाधनपर्यन्तम्	15	14	01
4	नतसाधनतः केन्द्रायुर्निर्णयपर्यन्तम्	15	14	01
Course Outcome	<p>अनेन पाठ्यक्रमेण छात्रैः जन्मपत्रलेखनविधिज्ञानं क्रियते</p> <p>अनेन युगसाधनं, संवत्सरसाधनं च क्रियते</p> <p>अनेन जन्मकालिकतिथि-पक्ष-मास-वर्ष-नक्षत्रेष्वपि जन्मफलज्ञानं क्रियते</p> <p>लग्नादिद्वादशभावानां भावेशफलविचारः क्रियते</p> <p>पञ्चमहापुरुषयोगानां ज्ञानं क्रियते।</p>			
References:	<ol style="list-style-type: none"> मानसागरी, डा. रामचन्द्र पाठक, चौखम्भा प्रकाशन वाराणसी मानसागरी, प्रो. रामचन्द्र पाण्डेय, चौखम्भा प्रकाशन वाराणसी 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, बेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	मयमतम् (१ तः १० अध्यायाः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

मयमतम् (१ तः १० अध्यायाः)

Course Objectives Student will be able to	● नगरविधानज्ञानार्थं पदविन्यासज्ञानार्थञ्च ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	मयमतम्, १ तः ५ अध्यायपर्यन्तम्	20	16	1
2	६ तः ८ अध्यायपर्यन्तम्	20	16	1
3	९ अध्यायः	15	14	1
4	१० अध्यायः	15	14	1
Course Outcome	● शुभाशुभभूमेः लक्षणज्ञानं क्रियते । ● वास्तुभेदज्ञानं क्रियते । ● विभिन्नगृहेषु प्रकोष्ठादीनां स्थानविचारः क्रियते । ● नगरविन्यासः ग्रामविन्यासश्च क्रियते ।			
References:	मयमतम्, डॉ. शैलजा पाण्डेय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	समराङ्गणसूत्रधारः (१ तः २९ अध्यायाः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

समराङ्गणसूत्रधारः (१ तः २९ अध्यायाः)

Course Objectives Student will be able to	● विभिन्नशालादीनां स्वरूपज्ञानार्थम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	समराङ्गणसूत्रधारः, १ तः १० अध्यायपर्यन्तम्	20	16	1
2	११ तः १९ अध्यायपर्यन्तम्	20	16	1
3	२० तः २५ अध्यायपर्यन्तम्	15	14	1
4	२६ तः २९ अध्यायपर्यन्तम्	15	14	1
Course Outcome	● अनेन प्रश्नपत्रेण नगरादीनां संज्ञाज्ञानं क्रियते । ● चतुः शालादीनां स्वरूपज्ञानं क्रियते । ● गृहप्रकारज्ञानं क्रियते । ● मर्मवेधज्ञानं क्रियते ।			
References:	समराङ्गणसूत्रधारः, डॉ. श्रीकृष्ण जुगनू, प्रो. भँवर शर्मा, चौखम्बा संस्कृत सिरीज, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	60
Paper Name	बृहद्वास्तुमाला (नियतांशः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

बृहद्वास्तुमाला (नियतांशः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> ● भूमिलक्षणज्ञानार्थम् । ● शुभाशुभवृक्षज्ञानार्थम् । ● जलयन्त्रनिर्माणज्ञानार्थम् 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	बृहद्वास्तुमाला, आदिगृहारम्भविधितः शल्याधिकारे अहिबलचक्रं यावत्	20	16	1
2	दिक्साधनतः गृहारम्भनिषिद्धयोगपर्यन्तम्	20	16	1
3	वास्तुचक्रतः गृहप्रवेशप्रकरणं यावत्	15	14	1
4	पशुगृहनिर्माणे चरणीविचारतः जलप्राप्तिविचारं यावत्	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> ● भूमेः कूर्मपृष्ठादिलक्षणज्ञानं क्रियते । ● द्वारनिर्णयज्ञानं क्रियते । ● शल्योद्धारविधिः ज्ञायते । ● दिक्साधनविधिः ज्ञायते । ● भूमिगृहज्ञानं क्रियते । ● गृहाणाम् आयुषः विचारः क्रियते । 			
References:	बृहद्वास्तुमाला, डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	60
Paper Name	कात्यायनश्रौतसूत्रम् (कर्कभाष्यसहितम्)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.1
Paper No	2		

कात्यायनश्रौतसूत्रम् (कर्कभाष्यसहितम्)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• कर्मकाण्डे द्रव्याणां प्रयोगज्ञानम् ।• वैदिकयज्ञानां प्रायोगिकज्ञानम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	कात्यायनश्रौतसूत्रम्, प्रथमाध्यायस्य प्रारम्भतः पञ्चमीकण्डिकां यावत्	20	16	1
2	प्रथमाध्यायस्य षष्ठीकण्डिकातः अध्यायसमाप्तिं यावत्	20	16	1
3	द्वितीयाध्यायस्य प्रारम्भतः चतुर्थीकण्डिकां यावत्	15	14	1
4	द्वितीयाध्यायस्य पञ्चमीकण्डिकातः अध्यायसमाप्तिं यावत्	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• परिभाषापूर्वकं फलयुक्तकर्मसहितं यज्ञविषये द्रव्य-देवता-त्यागतत्त्वानि जानीयुः ।• दर्शपूर्णमासेष्टिसहितम् अग्न्यन्वाधानाध्वर्युयजमान-कृत्यानां बोधं प्राप्नुयात् ।• गार्हपत्यादीनां विषये भाष्यकारमतसन्दर्भं प्राप्नुयात् ।			
References:	<ol style="list-style-type: none">1. डॉ. देवेन्द्रप्रसाद मिश्रः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी2. डॉ. शम्भुनाथ झा3. प्रो. लक्ष्मीश्वर झा			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	60
Paper Name	अनुष्ठानप्रकाशः (चतुर्थीलालशर्माप्रणीतः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.2
Paper No	3		

अनुष्ठानप्रकाशः (चतुर्थीलालशर्माप्रणीतः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• देवपूजनविषये ज्ञानम् ।• कर्मकाण्डसम्पादने विशेषसहायम् ।• स्मार्तहोमनिरूपणे सुगमता ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अनुष्ठानप्रकाशः, प्रथमप्रकरणम् (देवपूजाविचारप्रकरणम्)	20	16	1
2	द्वितीयप्रकरणम् (स्मार्तहोमविचारप्रकरणम्)	20	16	1
3	तृतीयप्रकरणम् (तन्त्रोक्तानुष्ठानप्रकरणम्)	15	14	1
4	पद्धतिकाण्डे सर्वमन्त्रजपोपयोगिप्रारम्भदिनकृत्यप्रयोगप्रकरणम्	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• पुरश्चरणकर्तुःनियमाः गणेशमन्त्रपुरश्चरणविधिः ।• प्रतिदिनजपसंख्या-जपनियमाः पुरश्चरणपूर्तयेहोमतर्पणमार्जनादिविधिं जानीयुः ।			
References:	1. पण्डित चतुर्थीलालशर्माप्रणीतः अनुष्ठानप्रकाशः, महर्षि अभय कात्यायन, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 2018			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya-1	Name of Faculty	Veda
Semester	01	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	60
Paper Name	प्रायश्चित्तमयूखः (नीलकण्ठभट्टविरचितः)	Credits	4
Paper Code	-	Subject Code	CC 4.1.3
Paper No	4		

प्रायश्चित्तमयूखः (नीलकण्ठभट्टविरचितः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">पातक-मद्यपातकानां ज्ञानम् ।प्रायश्चित्तानां ज्ञानम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रायश्चित्तमयूखः, प्रारम्भतः चान्द्रायणप्रयोगं यावत्	20	16	1
2	सोमायनतः सुरालक्षणं यावत्	20	16	1
3	पानशब्दार्थविचारतः वाग्दुष्टभावदुष्टाशनं यावत्	15	14	1
4	सुवर्णस्तेयतः परिवेदनं यावत्	15	14	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">प्रायश्चित्तस्वरूपपूर्वकं चान्द्रायण-सोमानायन-सुरालक्षणसहितं पानशब्दार्थयुक्तं सुवर्णस्तेयाद्यकृत्यकरणे प्रायश्चित्तानि जानीयुः ।			
References:				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshana
Semester	01	Marks	70
Subject	Sarvadarshana	Hours	60
Paper Name	योगसूत्रम् – व्यासभाष्यसहितम् (प्रथमद्वितीयपादौ)	Credits	4
Paper No.	2	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.1		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> योगदर्शनस्य पारिभाषिक-पदानां परिचयार्थम् समग्रस्य योगदर्शनस्य परिचयार्थम् भाष्यकारदृष्ट्या योगसूत्राणां सूक्ष्मचिन्तनस्य ज्ञानार्थम् 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	आदितः “ईश्वरप्रणिधानाद्वा” इति सूत्रं यावत्	२०	१६	१
2	“क्लेशकर्म...” इति सूत्रादारभ्य प्रथमपादसमाप्तिं यावत्	१५	१४	१
3	द्वितीयपादे आदितः “विवेकख्याति...” इति सूत्रं यावत्	१५	१४	१
4	“तस्य सप्तधा...” इति सूत्रादारभ्य द्वितीयपादसमाप्तिं यावत्	२०	१६	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> व्यासभाष्यसहितस्य योगसूत्रस्य समाधिसाधनपादयोः परिचयः भवति । योगदर्शनानुसारं चित्तवृत्तयः, पञ्च क्लेशाः, चित्तवृत्तिनिरुद्धोपायाः, ईश्वरनिरूपणम् इत्यादिविषयाणां ज्ञानं भवति । योगदर्शनानुसारं प्रमाणानाम्, अष्टाङ्गयोगस्य च भाष्यसहितं ज्ञानं भवति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्याख्याकार - डॉ. सुरेशचन्द्र श्रीवास्तव, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी योगसूत्र-भाष्यम्, सम्पादक - डॉ. देवव्रत आलोक, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, वाराणसी पातञ्जलयोगदर्शन, गीताप्रेस, गोरखपुर पातञ्जलयोगसूत्रम्, शशि तिवारी, न्यू भारतीय बुक कोर्पोरेशन, नव देहली पातञ्जल योगदर्शन, स्वामी हरिहरानन्द आरण्य, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी https://kymyogavaisharadi.org 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshana
Semester	01	Marks	70
Subject	Sarvadarshana	Hours	60
Paper Name	न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- किरणावली समेता (अनुमानप्रकरणात् द्रव्यनिरूपणपर्यन्ता)	Credits	4
Paper No.	3	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.2		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • न्यायदर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अर्थज्ञानम् • अनुमानप्रक्रियायाः सूक्ष्मतया विश्लेषणम् • न्यायदर्शनरीत्या शब्दबोधस्य प्रक्रियाज्ञानम् 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अनुमितिनिरूपणादारभ्य पक्षतानिरूपणपर्यन्तो भागः	२०	१६	१
2	पञ्चहेत्वाभासनिरूपणम्	१५	१४	१
3	उपमानप्रमाणादारभ्य शक्तिग्रहणनिरूपणं यावत्	१५	१४	१
4	पदचातुर्विध्यादारभ्य द्रव्यनिरूपणान्तो भागः	२०	१६	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • अनुमित्युत्पत्तिप्रक्रियायाः अङ्गानां यथा व्याप्तिज्ञानम्, परामर्शज्ञानम्, पक्षधर्मताज्ञानम्, हेत्वाभासाः इत्यादिविषयाणां ज्ञानं भवति । • उपमितिप्रमायाः उत्पत्तिप्रक्रियायाः ज्ञानं सुस्पष्टं भवति । • न्यायदर्शनानुसारं शाब्दबोधोत्पत्तिप्रक्रियायाः तदङ्गानां च ज्ञानं भवति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, सम्पादक – धर्मेन्द्रनाथ शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी 2. कारिकावली, सम्पादक- अनन्तशास्त्री, निर्णयसागर-मुद्रणालयः, मुम्बै 3. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार-गजाननशास्त्री मुसलगाँवकर, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी 4. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार-राजाराम शुक्ल, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी 5. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार-पण्डित श्रीकृष्णवल्लभाचार्य, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी 			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshana
Semester	01	Marks	70
Subject	Sarvadarshana	Hours	60
Paper Name	ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणं यावत्)	Credits	4
Paper No.	4	Paper Code	
Subject Code	CC 4.1.3		

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • ब्रह्मसूत्रप्रस्थानस्य ज्ञानार्थम् • वेदान्तदर्शनस्य पारिभाषिकपदानां ज्ञानार्थम् • अद्वैतवेदान्तदर्शनस्य मूलभूतसिद्धान्ताम् अवगमनाय 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अध्यासभाष्यासभाष्यम्	२०	१६	१
2	जिज्ञासाधिकरणपर्यन्तम्	१५	१४	१
3	जन्माद्यधिकरणात् शास्त्रयोनित्वाधिकरणपर्यन्तम्	१५	१४	१
4	समन्वयाधिकरणात् ईक्षत्यधिकरणपर्यन्तम्	२०	१६	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • ब्रह्मसूत्राणां भाष्यसहितं परिचयः भवति । • वेदान्तदर्शनानुसारम् अध्यासस्य ज्ञानं भवति । • वेदान्तदर्शनानुसारं ब्रह्मणः लक्षणम्, ब्रह्मणि शास्त्रप्रमाणम्, वेदान्तानाम् अद्वितीये ब्रह्मणि समन्वयः इत्यादिविषयाणां ज्ञानं भवति । • वेदान्तदर्शनानुसारं चेतनकारणवादस्य अवबोधः भवति । 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (सत्यानन्दी दीपिका सहित), व्याख्याकार – स्वामी सत्यानन्द सरस्वती, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, दिल्ली 2. ब्रह्मसूत्रम् (संस्कृत एवं हिंदी अनुवाद), स्वामी विष्णुदेवनन्द गिरी, श्रीकैलास आश्रम प्रकाशन, ऋषिकेश 3. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (परिमल-कल्पतरु-भामतीसहितम्), सम्पादक – श्री अनन्तकृष्ण शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 4. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (संस्कृत एवम् हिन्दी अनुवाद), व्याख्याकार - स्वामी श्री हनुमान दासजी षट्शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 5. https://advaitasharada.sringeri.net/ 			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

आचार्य (M.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Acharya	Name of Faculty	Darshana
Semester	01	Marks	70
Subject	Sarvadarshana	Hours	60
Paper Name	पञ्चदशी (१-५ प्रकरणानि)	Credits	4
Paper No.	05	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">• अद्वैतवेदान्तदर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अवबोधाय• वेदान्तदर्शनस्य परिचयार्थम्• जीवेश्वरारिविषयाणां परिचयार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमप्रकरणम्	१५	१४	१
2	द्वितीयप्रकरणम्	२०	१६	१
3	तृतीयप्रकरणम्	१५	१४	१
4	चतुर्थ-पञ्चमप्रकरणे	२०	१६	१
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• वेदान्तदर्शनानुसारं द्वैतज्ञानस्य मिथ्यात्वपूर्वकम् अद्वैतज्ञानं कथं भवति इति अवबोधः भवति ।• वेदान्ते निरूपितानां महावाक्यानां सङ्क्षेपेण ज्ञानं भवति ।• वेदान्तदर्शनानुसारं चिच्चातुर्विध्यम्, साक्षिनिरूपणम्, कूटस्थनिरूपणम्, जीवस्वरूपम् इत्यादिविषयाणां ज्ञानं भवति ।• वेदान्ततत्त्वानां पद्यशैल्या विषयनिरूपणस्य अवबोधः भवति।			
References:	<ol style="list-style-type: none">1. पञ्चदशी, व्याख्याकार-प्रखर प्रज्ञानन्द सरस्वती, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी2. पञ्चदशी, व्याख्याकार-रामावतार विद्या भास्कर, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, दिल्ली3. पञ्चदशी, व्याख्याकार-डॉ. देवस्वरूप मिश्र, चौखम्बा अमरभारती प्रकाशन, वाराणसी4. पञ्चदशी, व्याख्याकार-महेशानन्द गिरी, दक्षिणामूर्ति मठ प्रकाशन, वाराणसी			